

TABAKSVERSLAVINGSFONDS IN HET KADER VAN DE ROOKVRIJE GENERATIE

Het uitgangspunt van het tabaksverslavingsfonds is: de vervuiler betaalt. Daaronder valt zowel rookverslaving als de aan roken gerelateerde aandoeningen en ziekten.

In Nederland zijn vier tabaksproducenten actief: Philip Morris International, British American Tobacco, Japan Tobacco International en Imperial Tobacco Benelux. Deze tabaksproducenten worden straks wettelijk verplicht een bepaald percentage van de in Nederland behaalde bruto omzet af te dragen aan de overheid.

Voorstel: 1% van de in Nederland behaalde bruto omzet.

Namens de overheid legt de NVWA een bestemmingsheffing op bij de tabaksproducenten. Deze heffing wordt vervolgens gestort in het tabaksverslavingsfonds. Het tabaksverslavingsfonds kan vervolgens worden aangewend voor de volgende zaken:

- Het geven van voorlichting en informatie omtrent roken.
- Het bevorderen van het voorkomen en het beperken van roken.
- Het (deels) betalen van de kosten van (anonieme) behandeling van rookverslaving.
- Het oprichten van rookstoppunten.

- Het betalen van de kosten van het innen van de bestemmingsheffing door de NVWA.
- Het betalen van de kosten van het beheer van het fonds.

Meer concreet kan worden gedacht aan:

- Een landelijke preventiecampagne tegen roken, gericht op bewustwording.
- Het verbeteren van het aanbod voor begeleiding bij het stoppen met roken. Dit is nu niet overzichtelijk georganiseerd, waardoor het voor veel rokers en verwijzers niet duidelijk is waar zij ondersteuning kunnen krijgen. Daardoor stagneert de doorstroming naar passende hulp.
- Het vergoeden van laagdrempelig aanbod van coaching. Stoppen onder begeleiding geeft 10 keer meer slagingskans.
- Een tegemoetkoming ter hoogte van maximaal het eigen risico bij een rookstop behandeling, gericht op mensen voor wie het eigen risico een drempel vormt.
- Het ontwikkelen van verschillende interventies:
 - Community interventies. De combi-aanpak individu + omgeving is bewezen effectief.
 - Interventies gericht op laagopgeleiden.
 - Interventies gericht op zwangere vrouwen en aanstaande vaders, met name gericht op het voorkomen van terugval.
- De oprichting van rookstoppunten in iedere gemeente, bijvoorbeeld als onderdeel van de Centra voor Jeugd en Gezin of de GGD.

Beheer van het tabaksverslavingsfonds

De door de NVWA opgelegde bestemmingsheffing bij tabaksproducenten is een belasting waarvan de opbrengst bestemd is voor de gehele of gedeeltelijke dekking van overheidsuitgaven waarmee de belasting een wezenlijke relatie vertoont. Aangezien de bestemmingsheffing betrekking heeft op overheidsuitgaven moet het fonds worden beheerd door een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO). Omdat een ZBO een aanbestedende dienst is, zijn de regels rond het aanbesteden van opdrachten van toepassing.

Het fonds zal worden beheerd door de ZBO (nader in te vullen).

Iedere schijn van belangenverstrengeling dient te worden voorkomen bij het toekennen van middelen voor campagnes, interventies of behandeling. De besluitvorming moet transparant zijn en er moet een protocol worden opgesteld over de wijze waarop middelen uit het fonds worden toegekend.

Besluiten voor toekenning van middelen uit het tabaksverslavingsfonds worden zullen genomen door een commissie. Deze commissie wordt gevormd door een huisarts, een longarts, een klinisch epidemioloog, een vertegenwoordiger van de patiëntenvereniging, een vertegenwoordiger van de verslavingszorg en een vertegenwoordiger van het ministerie van VWS. Bezwaar of beroep tegen een besluit van de commissie is mogelijk.

De besluiten van de commissie moeten inhoudelijk worden voorbereid en de correcte besteding van de uitgekeerde bijdragen moet worden gecontroleerd. Deze taken kunnen worden uitgevoerd door de ZBO.

Voor het beheer van het fonds en de bijbehorende taken ontvangt de ZBO een vergoeding uit het tabaksverslavingsfonds.

Tabaks- en rookwarenwet

Om het tabaksverslavingsfonds mogelijk te maken en om ervoor te zorgen dat de NVWA een bestemmingsheffing kan opleggen is een wijziging van de Tabaks- en rookwarenwet nodig. Het nieuwe artikel komt straks als volgt te luiden:

Artikel 19b

1. Onder de naam rookheffing legt de NVWA een bestemmingsheffing op bij de in Nederland actieve tabaksproducenten:
 - a. ter bestrijding en ten hoogste ten bedrage van de geraamde kosten van de NVWA voor het innen van de bestemmingsheffing, en
 - b. ter bestrijding en ten hoogste ten bedrage van de geraamde kosten van de ZBO (nader in te vullen) voor het beheer van het tabaksverslavingsfonds, en
 - c. ter bestrijding van de kosten van het geven van voorlichting en informatie omtrent roken, van de kosten van het bevorderen van het voorkomen en het beperken van roken en van de kosten van anonieme behandeling van rookverslaving.
2. De rookheffing bedraagt 1% van de in Nederland behaalde bruto omzet van de in Nederland actieve tabaksproducenten.